

Zbiór Orzeczeń

Sprawa C-407/16

**„Aqua Pro” SIA
przeciwko
Valsts ieņēmumu dienests**

(wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentu)

Odesłanie prejudycjalne – Unia celna – Wspólnotowy kodeks celny – Artykuł 220 ust. 1 i art. 220 ust. 2 lit. b) – Retrospektywne pokrycie należności celnych przywozowych lub wywozowych – Pojęcie „zaksięgowania należności celnych przywozowych” – Decyzja właściwego organu celnego – Termin do złożenia wniosku o zwrot lub umorzenie – Obowiązek przekazania sprawy Komisji Europejskiej – Materiał dowodowy w przypadku skargi na decyzję właściwego organu państwa członkowskiego przywozu

Streszczenie – wyrok Trybunału (szósta izba) z dnia 26 października 2017 r.

1. *Środki własne Unii Europejskiej – Retrospektywne pokrycie należności celnych przywozowych lub wywozowych – Zaksięgowanie i powiadomienie dłużnika o kwocie należności – Pojęcie zaksięgowania*

(rozporządzenie Rady nr 2913/92, zmienione rozporządzeniem nr 2700/2000, art. 217 ust. 1, art. 220 ust. 1)

2. *Środki własne Unii Europejskiej – Retrospektywne pokrycie należności celnych przywozowych lub wywozowych – Decyzja właściwego organu o retrospektywnym zaksięgowaniu należności celnych przywozowych i o nakazaniu importerowi ich zapłaty – Zakwestionowanie przez importera – Zarzuty na jakie można się powołać – Uzasadnione oczekiwania – Wpływ niezłożenia przez importera wniosku o umorzenie lub zwrot danych należności – Brak*

[rozporządzenie Rady nr 2913/92, zmienione rozporządzeniem nr 2700/2000, art. 220 ust. 2 lit. b), art. 236, 239, 243]

3. *Środki własne Unii Europejskiej – Retrospektywne pokrycie należności celnych przywozowych lub wywozowych – Zaksięgowanie i powiadomienie dłużnika o kwocie należności – Możliwość podjęcia przez organy celne decyzji o nieksięgowaniu niepobranych należności po zwolnieniu towarów – Granice – Obowiązek, w niektórych wypadkach, skierowania sprawy do Komisji – Możliwość odstąpienia od tego obowiązku w wypadku spełnienia przesłanek określonych w art. 220 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 2913/92 – Wyłączenie*

[rozporządzenia: Rady nr 2913/92, zmienione rozporządzeniem nr 2700/2000, art. 220 ust. 2 lit. b); Komisji nr 2454/93, zmienione rozporządzeniem nr 1335/2003, art. 869 lit. b), art. 871 ust. 1, 2]

4. Środki własne Unii Europejskiej – Retrospektywne pokrycie należności celnych przywozowych lub wywozowych – Przesłanki braku zaksięgowania należności celnych przywozowych określonych w art. 220 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 2913/92 – Ciężar dowodu – Środki dowodowe – Sprawozdanie Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) – Włączenie – Przesłanki

[rozporządzenie Rady nr 2913/92, zmienione rozporządzeniem nr 2700/2000, art. 220 ust. 2 lit. b)]

5. Środki własne Unii Europejskiej – Retrospektywne pokrycie należności celnych przywozowych lub wywozowych – Przesłanki braku zaksięgowania należności celnych przywozowych określonych w art. 220 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 2913/92 – Ciężar dowodu – Środki dowodowe – Informacje uzyskane podczas kontroli po zwolnieniu towarów – Przeważanie tych informacji nad informacjami zawartymi w raporcie Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) – Brak

[rozporządzenie Rady nr 2913/92, zmienione rozporządzeniem nr 2700/2000, art. 220 ust. 2 lit. b)]

6. Środki własne Unii Europejskiej – Retrospektywne pokrycie należności celnych przywozowych lub wywozowych – Przesłanki braku zaksięgowania należności celnych przywozowych określonych w art. 220 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 2913/92 – Decyzja Komisji o odstąpieniu od retrospektywnego zaksięgowania należności – Charakter wiążący dokonywanych ocen dla innych państw członkowskich w podobnych wypadkach

[rozporządzenia: Rady nr 2913/92, zmienione rozporządzeniem nr 2700/2000, art. 220 ust. 2 lit. b); Komisji nr 2454/93, zmienione rozporządzeniem nr 1335/2003, art. 873, 875]

7. Środki własne Unii Europejskiej – Retrospektywne pokrycie należności celnych przywozowych lub wywozowych – Przesłanki braku zaksięgowania należności celnych przywozowych określonych w art. 220 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 2913/92 – Decyzja Komisji o odstąpieniu od retrospektywnego zaksięgowania należności – Charakter wiążący dokonywanych ocen dla innych państw członkowskich w podobnych wypadkach – Ocena porównywalności sytuacji, o której mowa w decyzji Komisji i sytuacji w innym państwie członkowskim – Dokonanie przez organy celne kontroli po zwolnieniu towarów w celu uzyskania informacji potrzebnych w tym celu – Dopuszczalność

[rozporządzenia: Rady nr 2913/92, zmienione rozporządzeniem nr 2700/2000, art. 220 ust. 2 lit. b); Komisji nr 2454/93, zmienione rozporządzeniem nr 1335/2003, art. 873, 875]

8. Środki własne Unii Europejskiej – Retrospektywne pokrycie należności celnych przywozowych lub wywozowych – Przesłanki braku zaksięgowania należności celnych przywozowych określonych w art. 220 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 2913/92 – Charakter kumulatywny – Błąd samych właściwych organów – Obowiązek działania przez importera w dobrej wierze i sprawdzenia w razie potrzeby okoliczności wydania świadectwa pochodzenia na formularzu A – Zakres

[rozporządzenie Rady nr 2913/92, zmienione rozporządzeniem nr 2700/2000, art. 220 ust. 2 lit. b)]

1. Artykuł 217 ust. 1 i art. 220 ust. 1 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny, zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 2700/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 listopada 2000 r., należy interpretować w ten sposób, że w przypadku retrospektywnego pokrycia należności celnych kwotę należności stwierdzonych przez organy celne uznaje się za zaksięgowaną, gdy organy celne wpiszą tę kwotę do rejestru lub zewidencjonują ją w inny, równoważny sposób, bez względu na to, czy decyzja organów administracji dotycząca zaksięgowania lub ustalenia obowiązku zapłaty należności jest przedmiotem odwołania na drodze administracyjnej lub sądowej.

(zob. pkt 34; pkt 1 sentencji)

2. Artykuł 220 ust. 2 lit. b) oraz art. 236, 239 i 243 rozporządzenia nr 2913/92, zmienionego rozporządzeniem nr 2700/2000, należy interpretować w ten sposób, że w ramach odwołania na drodze administracyjnej lub sądowej, w rozumieniu art. 243 tego rozporządzenia, zmienionego rozporządzeniem nr 2700/2000, wniesionego na decyzję urzędu skarbowego o retrospektywnym zaksięgowaniu należności celnych przywozowych i o nakazaniu importerowi ich zapłaty ten ostatni może powołać się na uzasadnione oczekiwania na podstawie art. 220 ust. 2 lit. b) tego rozporządzenia, zmienionego rozporządzeniem nr 2700/2000, w celu zakwestionowania tego zaksięgowania, bez względu na to, czy wiadomo, czy importer złożył wniosek o umorzenie lub zwrot należności zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 236 i 239 tegoż rozporządzenia, zmienionego rozporządzeniem nr 2700/2000.

W tym względzie należy stwierdzić, że chociaż kodeks celny przewiduje, w szczególności w art. 236 i 239, szczególną procedurę umorzenia lub zwrotu należności celnych w przypadku w szczególności zaksięgowania niezgodnego z art. 220 ust. 2 lit. b) tego kodeksu, osoba zobowiązana do uiszczenia należności celnych może też powołać się na ten przepis w celu zakwestionowania zaksięgowania retrospektywnego należności celnych przywozowych, w szczególności w ramach odwołania na drodze administracyjnej lub sądowej w rozumieniu art. 243 tego kodeksu. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu osoba zobowiązana do uiszczenia należności ma bowiem, ogólnie rzecz biorąc, prawo do odwołania, na drodze administracyjnej lub sądowej, od każdej wydanej przez organy administracji decyzji, która ma związek ze stosowaniem uregulowań celnych i która dotyczy tej osoby bezpośrednio i indywidualnie.

(zob. pkt 43–45; pkt 2 sentencji)

3. Artykuł 869 lit. b) rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia nr 2913/92, zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1335/2003 z dnia 25 lipca 2003 r., należy interpretować w ten sposób, że w braku decyzji lub postępowania Komisji w rozumieniu art. 871 ust. 2 tego rozporządzenia, zmienionego rozporządzeniem nr 1335/2003, w sytuacji takiej jak ta rozpatrywana w postępowaniu głównym organy celne nie mogą same zdecydować, że nie zaksięgują retrospektywnie niepobranych należności, uznawszy, że spełnione zostały przesłanki powołania się na uzasadnione oczekiwania na podstawie art. 220 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 2913/92, zmienionego rozporządzeniem nr 2700/2000, oraz że organy te są obowiązane skierować sprawę do Komisji, jeżeli uznają, że Komisja popełniła błąd w rozumieniu tego przepisu rozporządzenia nr 2913/92, zmienionego rozporządzeniem nr 2700/2000, albo jeżeli okoliczności sprawy głównej są związane z wynikami dochodzenia Unii w rozumieniu art. 871 ust. 1 tiret drugie rozporządzenia nr 2454/93, zmienionego rozporządzeniem nr 1335/2003, lub gdy kwota danych należności celnych wynosi 500 000 EUR lub więcej.

(zob. pkt 53; pkt 3 sentencji)

4. Artykuł 220 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 2913/92, zmienionego rozporządzeniem nr 2700/2000, należy interpretować w ten sposób, że zawarte w raporcie Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF-u) informacje dotyczące zachowania organów celnych państwa wywozu i eksportera zaliczają się do dowodów, które należy brać pod uwagę w celu ustalenia, czy spełnione są przesłanki do tego, by importer mógł powołać się na uzasadnione oczekiwania na podstawie tego przepisu. Jeżeli jednak okaże się, że taki raport, zważywszy na informacje, jakie zawiera, jest niewystarczający dla wykazania *lege artis*, czy przesłanki te są rzeczywiście pod każdym względem spełnione, co powinien ocenić sąd krajowy, organy celne mogą zostać zmuszone do dostarczenia w tym celu dodatkowych dowodów, w szczególności poprzez przeprowadzenie kontroli po zwolnieniu towarów.

(zob. pkt 62; pkt 4 sentencji)

5. Artykuł 220 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 2913/92, zmienionego rozporządzeniem nr 2700/2000, należy interpretować w ten sposób, że to sąd odsyłający powinien ocenić, w świetle wszystkich konkretnych elementów sporu w postępowaniu głównym, a w szczególności dowodów dostarczonych w tym celu przez strony postępowania głównego, czy spełnione są przesłanki do tego, by importer mógł powołać się na uzasadnione oczekiwania na podstawie tego przepisu. Do celów tej oceny informacje uzyskane podczas kontroli po zwolnieniu towarów nie przeważają nad informacjami zawartymi w raporcie Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF-u).

(zob. pkt 66; pkt 5 sentencji)

6. Artykuł 875 rozporządzenia nr 2454/93, zmienionego rozporządzeniem nr 1335/2003, należy interpretować w ten sposób, że państwo członkowskie jest związane, zgodnie z warunkami określonymi przez Komisję zgodnie z tym artykułem, oceną Komisji zawartą w decyzji wydanej na podstawie art. 873 tego rozporządzenia, zmienionego rozporządzeniem nr 1335/2003, w odniesieniu do innego państwa członkowskiego, w przypadkach, w których występują kwestie porównywalne pod względem faktycznym i prawnym, co powinny sprawdzić jego organy administracji i sądy, z uwzględnieniem w szczególności informacji dotyczących zachowania eksportera lub organów celnych państwa wywozu, takich jak te wynikające z raportu Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF-u), który stanowi podstawę tej decyzji.

(zob. pkt 71; pkt 6 sentencji)

7. Artykuł 220 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 2913/92, zmienionego rozporządzeniem nr 2700/2000, oraz art. 875 rozporządzenia nr 2454/93, zmienionego rozporządzeniem nr 1335/2003, należy interpretować w ten sposób, że organy celne mogą dokonywać wszelkich kontroli po zwolnieniu towarów, jakie tylko uznają za niezbędne, i korzystać z uzyskanych w ich trakcie informacji zarówno po to, by sprawdzić, czy spełnione są przesłanki do tego, by importer mógł powołać się na uzasadnione oczekiwania na podstawie art. 220 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 2913/92, zmienionego rozporządzeniem nr 2700/2000, jak i po to, by określić, czy w rozpatrywanym przez nie przypadku występują kwestie „porównywalne” pod względem faktycznym i prawnym, w rozumieniu art. 875 rozporządzenia nr 2454/93, zmienionego rozporządzeniem nr 1335/2003, do przypadku będącego przedmiotem decyzji o niezaksięgowaniu należności, którą Komisja wydała na podstawie art. 873 rozporządzenia nr 2454/93, zmienionego rozporządzeniem nr 1335/2003.

(zob. pkt 75; pkt 7 sentencji)

8. Artykuł 220 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 2913/92, zmienionego rozporządzeniem nr 2700/2000, należy interpretować w ten sposób, że fakt, iż importer dokonał przywozu towarów na podstawie umowy dystrybucji, nie ma wpływu na jego zdolność powołania się na swoje uzasadnione oczekiwania, na tych samych warunkach, co importer, który dokonał przywozu towarów, kupując je bezpośrednio od eksportera, czyli jeżeli spełnione są łącznie trzy przesłanki. Przede wszystkim konieczne jest, aby pobór ceł nie nastąpił wskutek błędu samych właściwych organów, następnie, aby był to błąd, który nie mógł w racjonalny sposób zostać wykryty przez działającą w dobrej wierze osobę zobowiązaną do pokrycia należności celnych, i wreszcie, aby osoba ta przestrzegała wszystkich obowiązujących przepisów dotyczących jej zgłoszenia celnego. W tym celu importer powinien zabezpieczyć się przed zagrożeniem dochodzenia retrospektywnego pokrycia należności celnych, w szczególności poprzez dążenie do uzyskania od strony tej umowy dystrybucji, przy zawieraniu umowy lub później, wszelkich dowodów potwierdzających prawidłowość wydania świadectwa pochodzenia na „formularzu A” dla tych towarów. Takie uzasadnione oczekiwania nie występują między innymi, gdy importer, pomimo iż miał oczywiste powody, by wątpić w prawdziwość świadectwa pochodzenia na „formularzu A”, nie dowiedział się od kontrahenta o okolicznościach wydania tego świadectwa w celu ustalenia, czy wątpliwości te są uzasadnione.

(zob. pkt 87; pkt 8 sentencji)